

STANDART PUANLAR

TÜRKÇE DERSİ NOTU:
68

MATEMATİK DERSİ
NOTU: 75

AYŞE HANGİ DERSTE DAHA B AŞARILIDIR?

Z- Puanı

$$z = \frac{X - \bar{X}}{S}$$

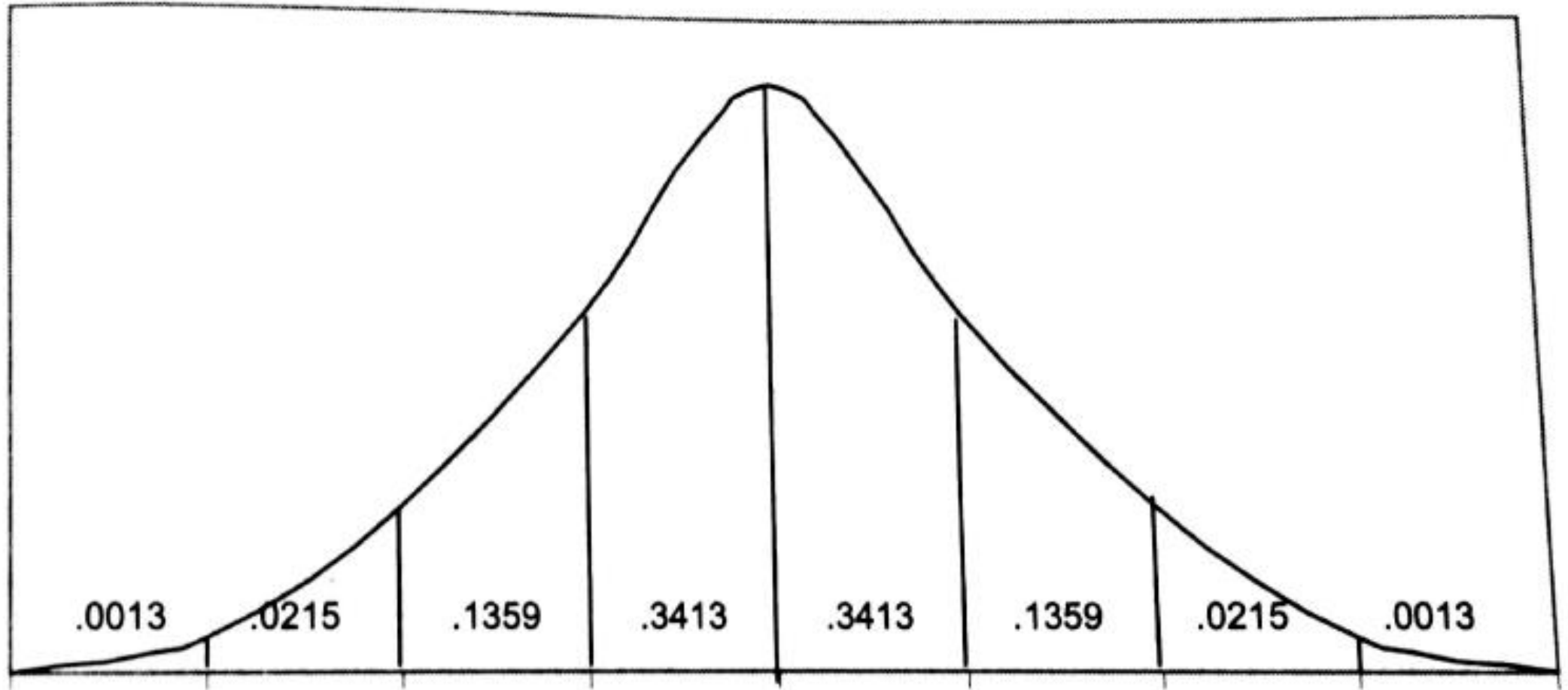
$$z = \frac{\text{Hampuan} - \text{Ortalama}}{\text{s tan dartsapma}}$$

Ders	Ham Puan	$\bar{X}$	S	z
Türkçe	90	75	13	$\frac{90 - 75}{13} = 1.15$
Fen	55	65	16	$\frac{55 - 65}{16} = -0.62$
Sosyal	45	40	12	$\frac{45 - 40}{12} = 0.42$
Matematik	85	60	14	$\frac{85 - 60}{14} = 1.79$

T Puanı

- Z puanı negatif, 0, kesirli puanlar içerebildiğinden, bu sorunları aşmak için başka standart puanlara da dönüştürülebilirler.
- T puanı ham puanlarda elde edilen z puanlarının ilk önce 10 ile çarpılıp ve daha sonra 50 ile toplanması ile elde edilir.

$$z = 10\left(\frac{X - \bar{X}}{S}\right) + 50$$

z Q

-3

-2

-1

0

1

2

3

T

20

30

40

50

60

70

80

Normal Dağılım Alan İlişkileri

- Standart normal dağılım eğrisi altında kalan alanlar kullanılarak belirli z değerleri ile ortalama arasında kalan alanlar hesaplanabilmektedir.
- Bunun için “standart normal dağılım eğrisi altında kalan alanlar” tablosu incelenir.

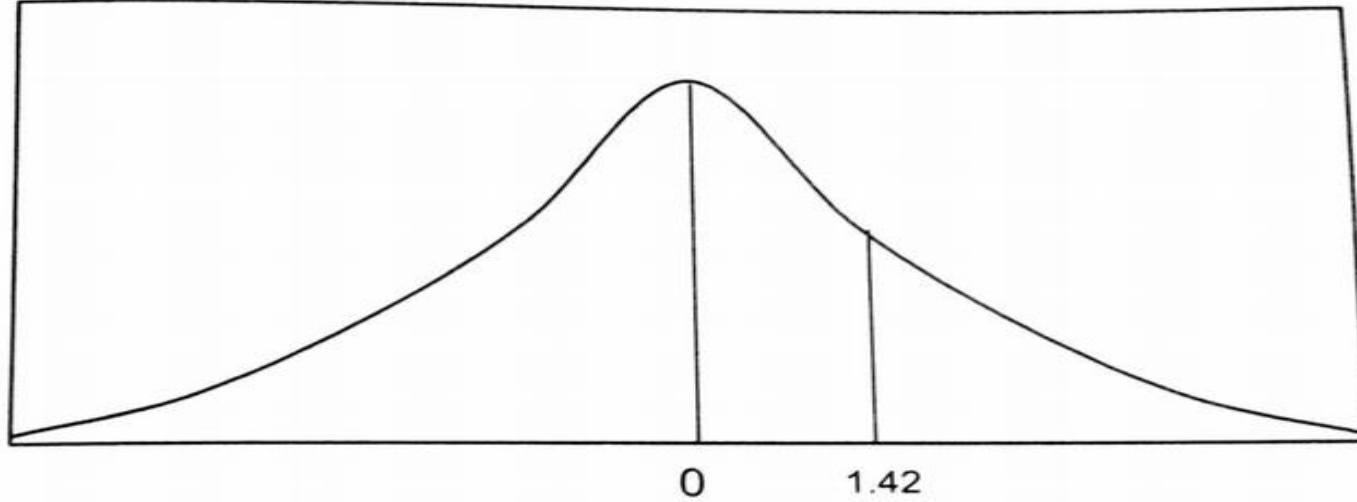
Z değerindeki yüzde birlikler

<i>Z</i>	<i>.00</i>	<i>.01</i>	<i>.02</i>	<i>.03</i>	<i>.04</i>	<i>.05</i>	<i>.06</i>	<i>.07</i>
<i>.0</i>	.0000	.0040	.0080	.0120	.0160	.0199	.0239	.0279
<i>.1</i>	.0398	.0438	.0478	.0517	.0557	.0596	.0636	.0675
<i>.2</i>	.0793	.0832	.0871	.0910	.0948	.0987	.1026	.1064
<i>.3</i>	.1179	.1217	.1255	.1293	.1331	.1368	.1406	.1443
<i>.4</i>	.1554	.1591	.1628	.1664	.1700	.1736	.1772	.1808
<i>.5</i>	.1915	.1950	.1985	.2019	.2054	.2088	.2123	.2157
<i>.6</i>	.2257	.2291	.2324	.2357	.2389	.2422	.2454	.2486
<i>.7</i>	.2580	.2611	.2642	.2673	.2704	.2734	.2764	.2794
<i>.8</i>	.2881	.2910	.2939	.2967	.2995	.3023	.3051	.3078
<i>.9</i>	.3159	.3186	.3212	.3238	.3264	.3289	.3315	.3340
<i>1.0</i>	.3413	.3438	.3461	.3485	.3508	.3531	.3554	.3577
<i>1.1</i>	.3643	.3665	.3686	.3708	.3729	.3749	.3770	.3790
<i>1.2</i>	.3849	.3869	.3888	.3907	.3925	.3944	.3962	.3980
<i>1.3</i>	.4032	.4049	.4066	.4082	.4099	.4115	.4131	.4147

z	.00	.01	.02	.03
.0	.0000	.0040	.0080	.0120
.1	.0398	.0438	.0578	.0517
.2	.0793	.0832	.0871	.0910
.3	.1179	.1217	.1255	.1293
.4	.1554	.1591	.1628	.1664
.5	.1915	.1950	.1985	.2019
.6	.2257	.2291	.2224	.2357
.7	.2580	.2611	.2642	.2673
.8	.2881	.2910	.2939	.2967
.9	.3159	.3186	.3212	.3238
1.0	.3413	.3438	.3461	.3485
1.1	.3643	.3665	.3686	.3708
1.2	.3849	.3869	.3888	.3907
1.3	.4032	.4049	.4066	.4082
1.4	.4192	.4207	.4222	.4236
1.5	.4332	.4345	.4357	.4370

- $Z= 1,42$ deęerinin sol tarafındaki alan nedir?
- $P(z<1,42)=?$

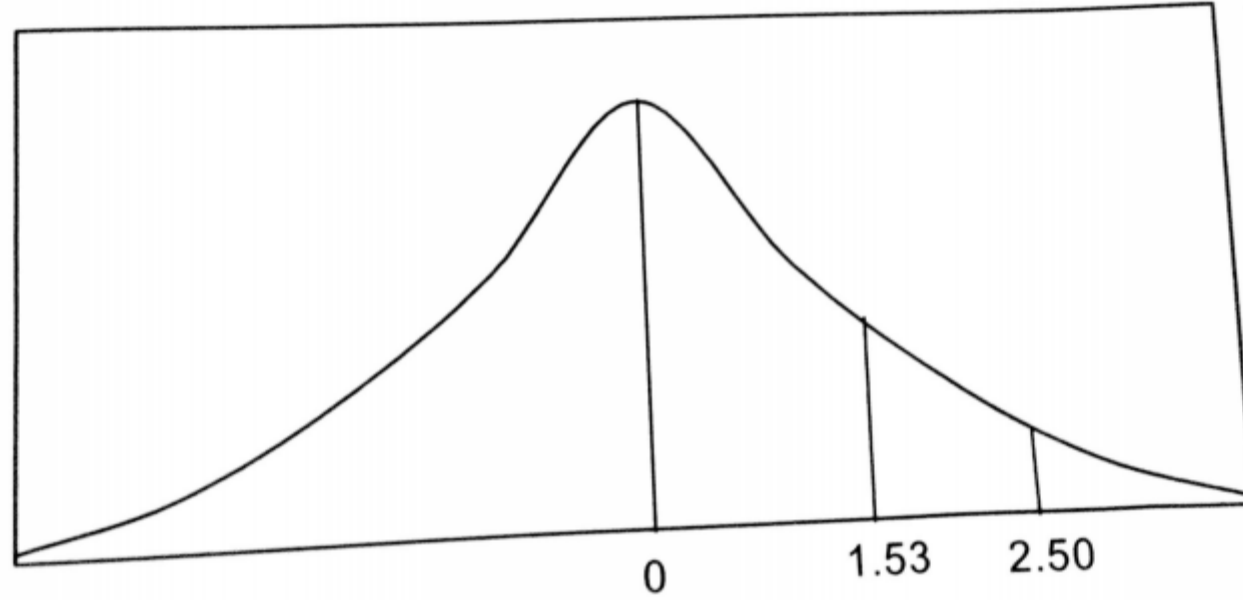
Şekil 4.10: $P(z < 1.42)$ 'e Karşılık Gelen Alan

$Z=0$ ile $z=1.42$ arasında kalan alan 0.4222 'dir. Buna $z=0$ 'ın solunda kalan alan (0.5000) eklenirse sonuç:

$$P(z < 1.42) = (.4222) + (.5000) = .9222 \text{ 'dir.}$$

Örnek 4.8 Farklı bir örnek olarak $z=-1.53$ ile $z=2.5$ arasında kalan alanı hesaplayalım.

Çözüm. Problemden araştırılan alanı, Şekil 4.11'de olduğu gibi tarayalım.

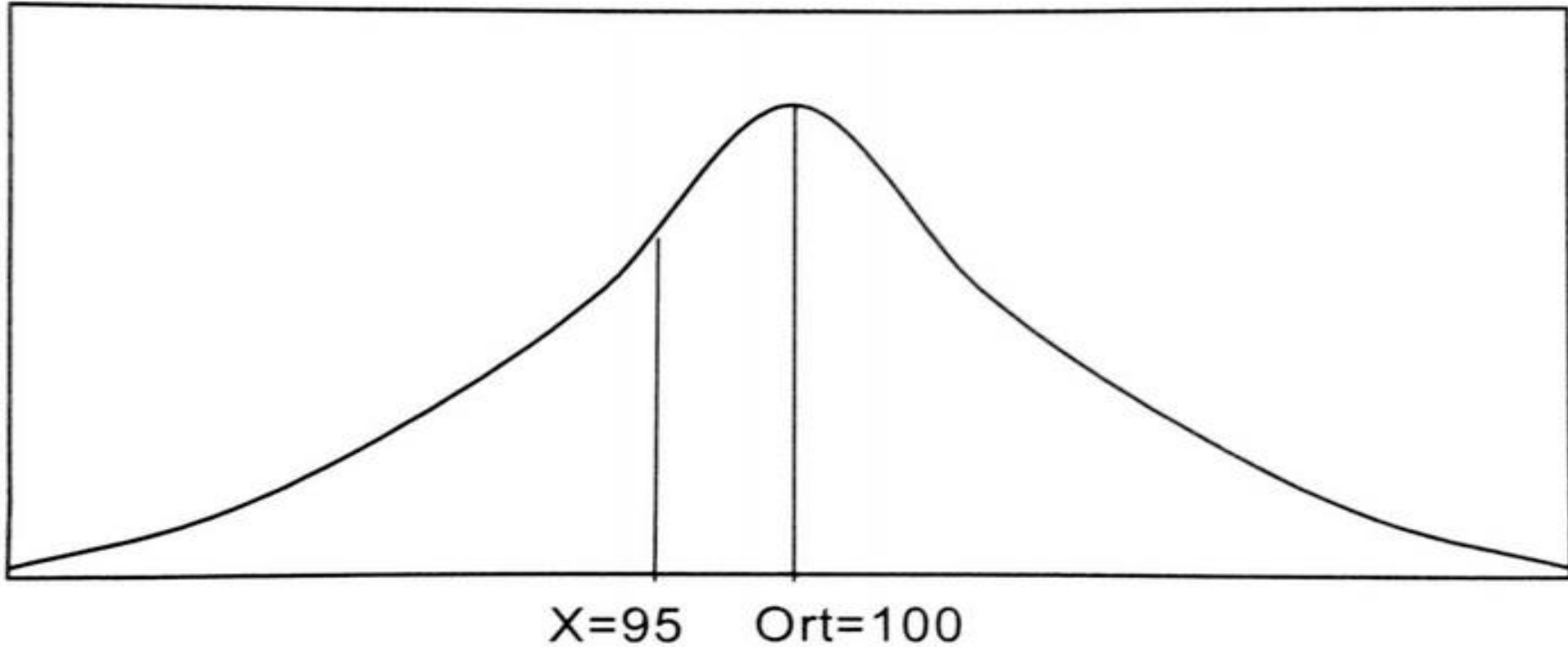
Şekil 4.11: $z=-1.53$ ile $z=2.5$ Arasında Kalan Alan

$P(-1.53 < z < 2.5) = P(-1.53 < z < 0) + P(0 < z < 2.5)$ ' dir. Tablodan, $z = -1.53$ 'e karşılık gelen alan .4370 ve $z = 2.5$ 'e karşılık gelen alan .4938 olarak bulunur.

Sonuç, $P(-1.53 < z < 2.5) = (.4370) + (.4938) = .9308$ 'dir.

Örnek 4.11 İnsanların IQ puanlarının ortalaması 100 ve standart sapması 10 olan bir normal dağılım gösterdiği bilinmektedir. Yansız çekilen birinin IQ puanının 95'den büyük olması olasılığı nedir?

Çözüm. Problemin anlatımı, Şekil 4.14'de gösterilmiştir.

$$z = \frac{X - \bar{X}}{S} = \frac{95 - 100}{10} = \frac{-5}{10} = -0.50 \text{ bulunur.}$$

Problem, $P(z > -0.50) = P(-0.50 < z < 0) + P(z > 0)$ 'dir. Buna göre $P(z > -0.50) = (.1915) + (.5000) = .6915$ olarak bulunur. Yansız çekilen birinin IQ puanının 95'den büyük olması olasılığı %69.15'dir.